

ПРОЈЕКАТ "СРЕМСКИХ НОВИНА" • УПРАВЉАЊЕ КОМУНАЛАНИМ ОТПАДОМ

Рециклажа први корак

Рециклажа је издвајање материјала из отпада и његово поновно коришћење. Укључује сакупљање, издвајање, прераду и израду нових производа из искоришћених ствари или материјала. Веома је важно најприје одвојити отпад према врстама отпадака. Многе отпадне материје се могу поново искористити ако су одвојено сакупљене. У рециклирање спада све што може поново да се искористи, а да се не баца. Без увођења рециклаже у свакодневни живот немогуће је замислити било какав целовит систем управљања отпадом. (Извор: Википедија) -

<http://sr.wikipedia.org/wiki/Recikliranje>

На сајту Еко форума објашњава се шта све може да се рециклира: стакло, папир, картон, алуминијум, гвожђе, пластика, керамика, електронски и електрични отпад...

Папир

Хартија (папир) се добија прерадом дрвета у фабрикама уз помоћ различитих хемијских средстава. При том нестају велике и старе шуме, долази до загађивања река.

Да би се што мање штете нанело животnoj средини, могуће је поново сакупити хартију која нам више није неопходна и дати је на рециклирање. Прерадом старог папира, утроши се 60% мање енергије него када би тај производ добијали из природног материјала (дрвета). Такође, прерадом старе хартије користимо 15% мање воде. Неки подаци говоре да рециклажом једне тоне канцеларијског папира спасавамо 17 стабала дрвета, штедимо 4.200 kW (киловата) електричне енергије и 32.000 литара воде. При том, могуће је рециклирати све врсте новина, папирних кеса, папира за писање и сву амбалажу од папира. Рециклирањем хартије спасавамо многе шуме, реке, језера а самим тим и многа друга жива бића која од њих на неки начин зависе.

Стакло

Стакло је материјал који се користи у свакодневном животу кроз разне производе: флаше, чаше, тегле, прозоре, огледала. Оно може

Контејнери: Важно одвојити отпад према врстама

да буде у различитим бојама које му се додају при производњи.

Прави се тако што се песак, са додатком још неких материја, топи на врло високим температурама. У том процесу се троши доста енергије, а у ваздух се испушта велика количина штетних гасова. Уколико бисмо рециклирали стакло, много мање би се уништавала корита река из којих се вади песак за стакло, смањили бисмо загађивање ваздуха и потрошњу енергије.

Рециклажом једне флаше, уштеди се довољно енергије да једна сијалица од 100W (вати) може да светли четири пуна сата. Ако се у свету баца према неким подацима 28 милијарди флаша и тегли годишње у просеку, замислите колико бисмо електричне енергије успели да уштедимо.

Предност стакла је у томе што га је могуће бескрајно рециклирати.

Наш лични допринос би могао бити у сакупљању непотребне амб-

алаже од стакла или стаклених посуда које се могу рециклирати или поново искористити.

Метал (алуминијум, бакар, гвожђе)

Од метала се праве: аутомобили, аутобуси, возови, авиони, фрижидери, шпорети, бочице за дезодорансе, лименке за напитке, кутије за креме и слично. Метали се, наравно, добијају прерадом одговарајућих руда. У процесу, најпре полазимо од ископавања руде који нарушава или уништава читаве пределе (ливаде, брда, планине...). Потом се врши пречишћавање руде од различитих нечистоћа испирањем у води која се на тај начин загађује. При топљењу руде троши се велика количина енергије а штетни гасови сагоревањем се ослобађају у атмосферу. На крају тог процеса добијамо метал који се даље користи у различите сврхе. За једну тону алуминијума потребно је ископати четири тоне руде боксита и потрошити 13.000 kWx (киловат-часова) електричне енергије. Приликом добијања алуминијума из поменутих руда, у атмосферу се ослобађају угљен-моноксид, угљен-диоксид и флуороводоник. У неким развијеним земљама попут Немачке, стари аутомобили се дају на рециклирање, а уз доплату се могу купити потпуно нова кола. Такође, могу се рециклирати и електрични апарати. Годишње се, такође у Немачкој, разложи и преради 100.000 фрижидера, 150.000 телевизора и око 15.000 тона других

апарата. Код нас би се за почетак могло вршити прикупљање конзерви од различитих пића, бочице од дезодоранса, кутијице од крема.

Пластика

Пластика је материјал који се добија из нафте. Нафта је врста руде која се налази у унутрашњости Земље и настаје распадањем биљака и животиња током више милиона година. Експлоатацијом нафте и њеном прерадом у пластику, један део историје наше Планете нестаје.

По садашњој стопи потрошње, процењује се да ће се резерве нафте у свету исцрпити за 35 година. Проблем са пластиком јесте у томе што се она не распада у земљи те се трајно задржава у животnoj средини коју загађује. Могуће је и њено уништавање процесом спаљивања, али тада вршимо загађивање ваздуха. Зато је најбоље решење у превентивним мерама као што је избегавање куповине и употребе пластичне амбалаже и кеса. У последње време у свету су се појавиле посебне врсте пластике коју је могуће рециклирати и таква пластика на себи има знак рециклаже. Такву пластику је потребно сакупљати и рециклирати.

(Аутор: Милорад Јовановић, професор физике, О.Ш. "Милош Црњански" - <http://www.ekoserb.sr.gov.yu/projekti/deca/reciklaza.php>)

(Наставља се)

Пројекат подржао покрајински Секретаријат за културу и јавно информисање

